

Conscience, Hendrik (1912), *Het ijzeren graf*, Brussel, Lebègue & Cie.

Omdat ik *Het ijzeren graf* in de universiteitsbibliotheek niet kon ontlenen, maar enkel ter plaatse kon lezen omdat de daar aanwezige exemplaren zich in een al te lamenteuze toestand bevinden, heb ik het gekocht. Voor slechts € 6 heb ik me via Boekwinkeltjes de editie Lebègue van 1912 kunnen aanschaffen. De verzendkosten waren duurder dan het boek, namelijk € 6,5.

Ik ben er gister in beginnen lezen en het is al uit, wat nogmaals bewijst dat Conscience een onovertroffen verteller is, die zijn lezer in zijn ban weet te houden. In afwachting van de ontvangst van *Het ijzeren graf* heb ik, in het kader van mijn alfabetische lectuur van wat ik in mijn boekencollectie nog niet gelezen heb – ik zit aan de H - van Maarten 't Hart *Een vlucht regenwulpen* gelezen. Wat een prul is me dat! En dat heet dan zijn beste boek te zijn. Zo saai. De verfilming is beter, wat maar van weinige verfilmingen van boeken gezegd kan worden. 't Hart beschrijft in dat boek bergen en dalen in Zwitserland, maar Conscience doet dat in *Levenslust* véél beter.

Maar nu terug naar Conscience. Het is, als gezegd, goed verteld en je wil als lezer weten hoe het verder zal aflopen en wat er nog allemaal zal gebeuren. Maar het is wel súper romantisch. Het deed me denken aan Julia van Rhijnvis Feith. Eenzelfde ophemeling van de kuise liefde, van de vereniging in het hiernamaals en meer van dat.

De onmogelijkheid van een huwelijk tussen geliefden van verschillende 'kasten' speelt ook hier weer een centrale rol, alsmede schuldgevoel, geloof, nederigheid, het gegeven woord. Kortom, de bekende ingrediënten. Maar Conscience heeft er in ander werk een betere intrige van gesponnen. Ik ben er redelijk zeker van dat de jonge lezer van 2021 door dit werk niet meer bekoord kan worden. Die zal zich simpelweg afvragen: 'Waarom trouwen ze gewoonweg niet?'

Wat mij ook hier weer opvalt zijn de 'zwarte ogen', al zijn het er in dit werk niet zoveel. Rosa heeft blauwe ogen. Wat mij ook opvalt, is dat Conscience, althans in de editie Lebègue ongeveer altijd uitkomt op driehonderd bladzijden. Misschien heeft dat te maken met het feuilletonkarakter van zijn romans, al weet ik niet of ook dit verhaal eerst in de krant is gepubliceerd.

Houden

Philip Vermoortel
05-2021